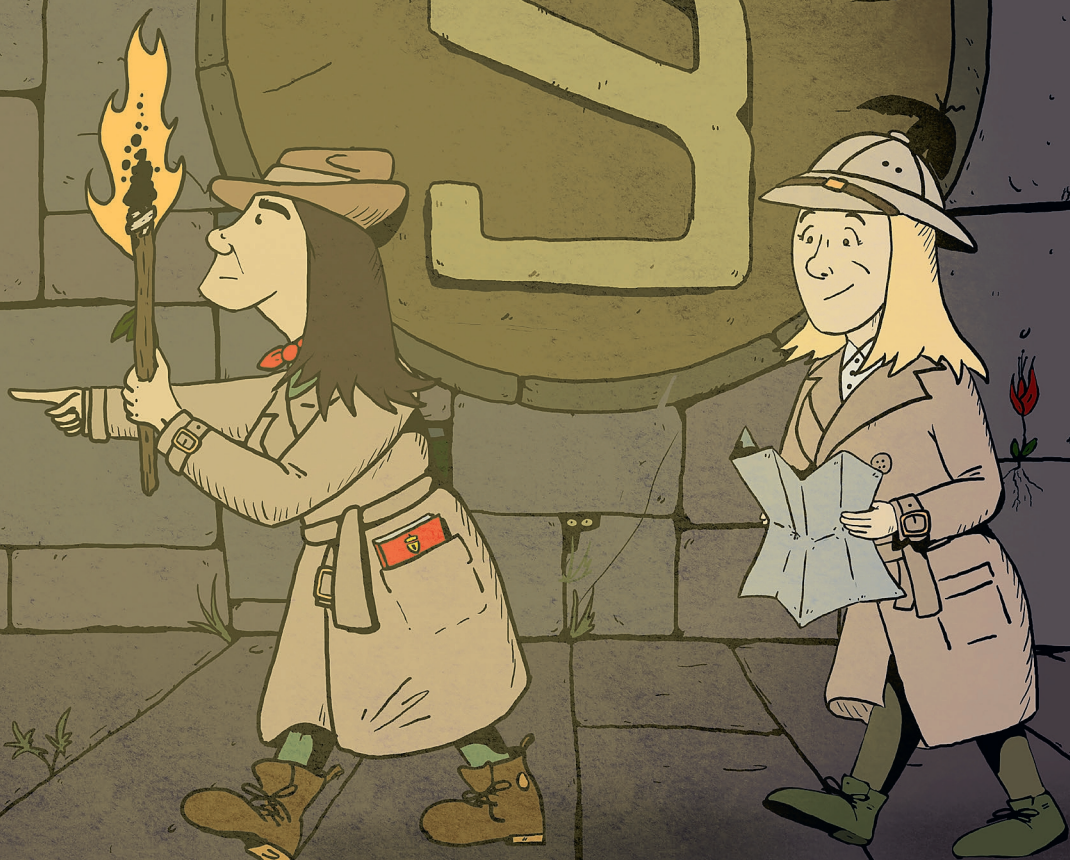

Pia M. Hellevik og Liv Jorunn B. Skippervik

HEMMELIG KODE

Juridisk metode

FAGBOKFORLAGET

Pia M. Hellevik og Liv Jorunn Skippervik

HEMMELIG KODE

Juridisk metode

FAGBOKFORLAGET

INNHold

FORORD	7
DEL I INNLEDENDE DEL OM JURIDISK METODE	
KAPITTEL 1 INNLEDNING.....	11
KAPITTEL 2 HVA ER JURIDISK METODE, OG HVORFOR TRENGER DU Å KUNNE DET?	15
2.1 Rettslige spørsmål: rettsspørsmål	17
2.2 Beslutningsmodeller.....	18
2.3 Juss og fakta.....	20
2.4 Organiseringen av rettssystemet	24
KAPITTEL 3 RETTENS KILDER.....	27
KAPITTEL 4 RETTSKILDEPRINSIPPENE.....	29
DEL II OM RETTSKILDER, TOLKNING OG MYNDIGHET	
KAPITTEL 5 RETTSKILDENE - SVEIP VIDERE ELLER BEHOLD?.....	35
5.1 Lovtekst	35
5.1.1 Lovtekst - relevans.....	39
5.1.2 Lovtekst - slutning	40
5.1.3 Lovtekst - vekt.....	42
5.2 Forskrifter	43
5.3 Forarbeider.....	44
5.4 Rettspraksis.....	47
5.5 Internasjonal rett.....	53
5.6 Forvaltningspraksis	54
5.7 Reelle hensyn.....	58
5.8 Juridisk teori.....	59
5.9 Har vi husket alt?.....	61
KAPITTEL 6 TOLKNINGSRESULTAT: FRA LOVTEKST TIL RETTSREGEL	63
6.1 Ulike verktøy for å tolke en rettslig kilde	64
KAPITTEL 7 REGLER PÅ KOLLISJONSKURS	71

KAPITTEL 8 KOMPETANSE	73
8.1 Prosessuell, materiell og personell kompetanse	74
8.2 Kompetanse og legalitet	77
KAPITTEL 9 HVORDAN SETTE DELENE SAMMEN	79
DEL III TIPS OG TRIKS	
KAPITTEL 10 HVORDAN LESE OG FINNE FREM I EN LOVTEKST	85
10.1 Oppbygningen av en lov	87
10.2 Lovens lengde, kapittelinndeling og vedlegg	88
10.3 Lovens innhold	89
KAPITTEL 11 HVORDAN LESE EN DOM	93
11.1 Oppbygningen av en dom	93
11.2 En dom til illustrasjon	94
KAPITTEL 12 SYSTEMATIKK OG SKRIVEREGLER	99
KAPITTEL 13 FERDIGHETSTRENING	107
13.1 Teorioppgaver	107
13.1.1 Prøv selv	109
13.2 Praktikumsoppgaver	109
13.2.1 Prøv selv	113
13.2.2 Forskjeller mellom praktikumsoppgaver og teorioppgaver	114
13.2.3 Sammenhengen mellom case besvarelse og normrasjonell beslutningsmodell	115
13.3 Praktiske oppgaver, utarbeiding av dokumenter	115
13.3.1 Prøv selv	116
13.4 Du må øve ... mer	116
KAPITTEL 14 AVSLUTNING	117
LITTERATURLISTE	119
DOMSREGISTER	124
STIKKORDREGISTER	125
VEDLEGG I PRAKTISK EKSEMPEL PÅ EN NORMRASJONELL BESLUTNING	127
VEDLEGG II HJELPEMATRISE FOR NORMRASJONELL BESLUTNINGSMODELL OG PRAKTIKUMSBESVARELSE	130

FORORD

Velferdsstaten har mange regler vi som borgere må forholde oss til, og vi hører ofte om en økende rettsliggjøring av samfunnet. Regler skal gi sikkerhet for at de som ikke kan «stå opp for seg selv», kan være trygge på at samfunnet yter tjenester de har krav på – og da må tjenesteytere være trygge i sin rettsbruk. Samtidig må likebehandling ivaretas og samfunnets normer (lover) forstås og ressurser forvaltes. I tillegg må all tvangsbruk ha lovlig forankring. Profesjonsutøvere skal ivareta alle disse står i alle disse oppdragene og flere, gjennom sine yrkesroller. Vi har med stor frimodighet skrevet denne boken til dette formålet – under mottoet «lett å bære, lett å lære». Denne boken er skrevet ut fra det vi erfarer studenter lurer på når de skal bruke rettsregler som aktører i velferdsstaten. Vi har skrevet det vi synes har vært vanskelig å finne nivåtilpasset pensum på andre steder. Det hadde vært stas for selvbildet å ha skrevet en tykk bok som ble utgitt i hardback, men vi har laget en liten og lett bok som vi håper blir brukt – utslitt som en god tegneserie og ikke satt i bokhyllen.

Gode Fagbokforlaget, takk for at dere hadde tro på ideen vår! Vi vil rette en spesiell takk til redaktør Marius Gulbranson Nordby for gode innspill og tålmodighet i prosessen – som har vart en stund. Vi vil takke Institutt for sosialfag ved UiS for å ha gjort det mulig å skrive boken (blant annet ved å ansette oss). Gode kollegaer har gitt innspill og heiet på prosjektet. Professor emerita Alice Kjellevold har delt av sin tid for å hjelpe oss i prosessen. Takk til gode rettsbrukere over det ganske land som vi har hentet inspirasjon fra. Takk, ikke minst, til alle studenter som har spurt og utfordret oss – og slik fått oss til å reflektere, utdype og forklare på nye måter. Sist, men ikke minst: Tusen takk Petter, Herman, Vilde og Birger som ganske mange kvelder og helger har gjort sine egne greier uten noen av oss. Kan vi bli med ut nå? 😊

Stavanger, 29.3.2023

Pia Moum Hellevik

Liv Jorunn B. Skippervik

DOMSREGISTER

RETTSAVGJØRELSER

Rt. 1973, s. 433 49, 50

Rt. 1975, s. 220 58

Rt. 1997, s. 1341 67

Rt. 2014 s. 585 54

HR-2019-2301-A 51

HR-2020-661-S 53

HR-2020-2472-P 49

HR-2021-1469-U 49, 52

HR-2021-1975-S (Fosen) 86

HR-2021-2126-A 94, 97

HR-2022-731-A 49, 51

HR-2022-732-A 98

HR-2022-2089-U 64

LB-2018- 60499 49

Strand Lobben v. Norway 37283/13, 10. september 2019 53

TOSLO2016166674 49

SOM AVGJØRELSER

SOM 2022/2554 56

TRYGDERETTSAVGJØRELSER

TRR-2022-1194 56